

der og sin egen Arbejdsgiver, før vi naa til lige Adgang til Jord for alle, før tror jeg ikke, Arbejdsløshedsøndet bliver bekæmpet ved dets Rod. Saa stort er Spørgsmaalet, men glædeligt er det at se, at flere og flere faa Øje for, at netop her er det vigtige Punkt, som Bestræbelserne skulle rettes imod for Fremtiden.

Det Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) og jeg have stillet, gaar ud paa at give Kommunerne Anledning til at faa den Fordel, som det er at laane de billige Penge, der her stilles til Raadighed. Forslaget i sin Helhed er nærmest en Genganger af det Forslag, som i Samlingen 1905—06 blev fremsat her i Tinget af mit Parti, og man kunde for saa vidt henvise til Forhandlingerne den Gang. Men den højtærede Minister gennemgik disse Forslag ret udførligt. Man kan godt sige, at det var en ret velvillig Kritik, den var imidlertid ikke meget vægtig. Det fremgik deraf, at den højtærede Minister er en konservativ Natur. Han er bange for at komme ind paa nye Veje. Slutningsbemærkningen var dog denne, at han ikke turde sige, at de Veje, vi her havde anvist, ikke muligvis i Fremtiden netop vilde blive dem, man skulde ind paa. Ethvert Forslag kan kritiseres med mere eller mindre Grund, men vi ere heller ikke uvillige til Forhandling og til Forandring af det af os stillede Forslag, men der har kun været grumme lidt Lejlighed og grumme lidt Velvillie dertil fra den anden Side. Ministeren var inde paa Ekspropriationsbestemmelsen og henviste til Grundlovens Bestemmelse om, at naar Almenvellet kræver det, kan man ekspropriere mod fuld Erstatning. Men det, det kom an paa, var dette: Kræver Almenvellet, at man paa dette Omraade benytter sig af Ekspropriationsretten? Ja, derom kunne Meningerne maaske være delte. Jeg mener nu, at det er nødvendigt til denne Sags Løsning.

Saa anførte Ministeren, at der ikke var opstillet en Tvang for Kommunalraadene, de kunde ekspropriere efter Forgødtbefindende; men er det en Fejl ved Forslaget, skal jeg gerne gaa ind paa en saadan Ændring, hvis det kan tilfredsstille den ærede Minister. Den højtærede Minister mente, at det i hvert Fald ikke kunde være rigtigt, at man skulde lægge Ejendomsskylden til Grund ved Ejendommens Ekspropriation. Hvad skal man da lægge til Grund? Er Ejendomsskyldvurderingen ikke, hvad Ejendommen er værd for Øjeblikket i Handel og Vandel, og er det

ikke et helt godt Grundlag at gaa ud fra? Jeg vidste ikke bedre, end at hvad en Mand ansætter sin Ejendom til i Skatteværdi, maa noget nær være det, som Ejendommen er værd. Ministeren siger, at det teoretisk er let nok at lægge dette til Grund, men det er vanskeligt i Praksis. Ja, men hvordan gaar det da ved andre Ekspropriationsarbejder? Vi kende godt saadanne Forhold baade fra Anlæg af Jernbaner, Bygning af Skoler osv. Og hvad angaar den Indvending, at Vurderingen er vanskelig, naar man skal tage et mindre Stykke fra en Gaard, som er vurderet til Ejendomsskyld, kende vi jo dette i Forvejen. Naar en Mand sælger et Stykke Jord fra sin Ejendom, skal der foretages en ny Vurdering baade af det solgte og af det, der bliver tilbage. Det kende vi meget godt ude i det praktiske Liv, og jeg ved ikke bedre, end at det gaar meget godt. Den Indvending blev ogsaa gjort i sin Tid mod Vurderingen til Ejendomsskyld, at naar vi tog Besætningen fra, kunde vi ikke vurdere Ejendommen, og den Indvending vil sikkert ogsaa blive gjort, naar vi, hvad jeg haaber ikke skal vare ret længe, skulle over til at lægge Skat paa den nøgne Jord uden Bygninger. Saa vil man sige: Hvordan skal man saa vurdere Bygningerne? Men ligesom det er gaaet overordentlig godt at vurdere Ejendomme, selv om man tager Besætning fra, vil det ogsaa nok gaa, naar vi tage Bygningerne fra, og saaledes vil det ogsaa nok gaa, naar vi skulle ekspropriere Ejendomme, selv om man skal lægge Ejendomsskylden til Grund. Det er ikke saa vanskeligt et Forhold. Naar Ministeren siger, at det vil blive altfor dyrt, antager jeg, at de kommunale Raad ville bruge en anden Fremgangsmaade, nemlig at købe Grunden, hvis de saa kunne faa den billigere end ved at ekspropriere, saa den Frygt behøver den højtærede Minister ikke at nære. Saa megen Omtanke tror jeg, de kommunale Raad have.

Saa siger den højtærede Minister, at denne Amtskommission ikke er god til at være Ekspropriationskommission. Hvis man vælger de rette Mænd til denne Kommission, vil den sikkert ogsaa være egnet dertil. Den højtærede Minister synes at mene, at det var et overordentlig vanskeligt Stykke Arbejde at ekspropriere. Jeg har selv haft en Ekspropriationskommission hos mig for at ekspropriere Jord til en Skole. Til dette Stykke Arbejde var der to Sognefogder fra Nabokommunerne, og jeg synes, de klarede sig pænt fra det.